

ISSN 2413-2284 (Print)

ISSN 2413-2292 (Online)

<https://doi.org/10.26661/CBNN-2413-2284>

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ВІСНИК:
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ЩОРІЧНИК
НИЖНЬОЇ НАДДНІПРЯНЩИНИ

**Випуск 41. Том 1
(2020)**

CULTUROLOGICAL BULLETIN:
SCIENCE AND THEORETICAL YEARBOOK OF
NYZHNIYA NADDNIPRIANSKCHYNA
(THE LOWER DNIEPER UKRAINE)

**Issue 41. Volume 1
(2020)**

**КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ
ВЕСТНИК:**
НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ЕЖЕГОДНИК
НИЖНЕГО ПРИДНЕПРОВЬЯ

**Выпуск 41. Том 1
(2020)**

2020

УДК : 130.2 (066)
К906

ISSN 2413-2284 (Print)
ISSN 2413-2292 (Online)

Журнал засновано у 1994 році
Засновник та перший головний редактор – **Воловик Віталій Іванович** (1994-2017)
Засновник видання: **Запорізький національний університет**
Свідоцтво про держреєстрацію: **серія 33 КВ №15437-4009 ПР** від 19.06.2009 р.

Збірник затверджений як фахове видання з філософії
(Наказ Міністерства освіти і науки України № 747 від 13.07.2015, Додаток 17).

Голова міжнародної редакційної колегії: *Фролов М.О.*, доктор історичних наук, професор.

Головний редактор: *Лепський М.А.*, доктор філософських наук, професор.

Заступник голови міжнародної редакційної колегії: *Васильчук Г.М.*, доктор історичних наук, професор.

Заступник головного редактора: *Бутченко Т.І.*, доктор філософських наук, доцент.

Відповідальні секретарі: *Скворець В.О.*, доктор філософських наук, доцент; *Кудінов І.О.*, кандидат філософських наук, доцент.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ (УКРАЇНА):

Бех В.П. доктор філософських наук, професор;

Воронкова В.Г. доктор філософських наук, професор;

Глазунов В.В. доктор філософських наук, доцент;

Додонов Р.О. доктор філософських наук, професор;

Жадько В.А. доктор філософських наук, професор;

Краснокутський О.В. доктор філософських наук, доцент;

Кривега Л.Д. доктор філософських наук, професор;

Таран В.О. доктор філософських наук, професор;

Утюж І.Г. доктор філософських наук, професор.

Шавкун І.Г. доктор філософських наук, професор.

Чайка І.Ю. доктор філософських наук, доцент.

ІНОЗЕМНІ ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Клец Лешек доктор філософії, професор (Республіка Польща);

Сичакова-Бєблава Емілія доктор філософії, професор (Республіка Словачія).

Таббс Девід доктор філософії, професор (США);

Усов Павло Геннадійович доктор політичних наук, доцент (Республіка Білорусь);

Шишляк Томаш кандидат політичних наук (Республіка Польща).

Випуск № 41. Том 1 рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Запорізького національного університету, протокол № 7 від 25 лютого 2020 р.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Р.О. Додонов – доктор філософських наук, професор;

І.Ю. Чайка – доктор філософських наук, доцент.

Адреса редакції: 69600, м. Запоріжжя, МСП-41, вул. Жуковського, 66.

К 906 **Культурологічний вісник: Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпрянщини** / Гол. ред. М.А. Лепський; Запорізький національний університет. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2020. Випуск 41. Том 1. 174 с.

<https://doi.org/10.26661/CBNN-2020-1-41-174>

ISSN 2413-2284 (Print)
ISSN 2413-2292 (Online)

УДК : 130.2 (066)

© Редакційна колегія, 2020

© Автори статей, 2020

© Запорізький національний університет, 2020

Утюж І. Г.

доктор філософських наук, професор, зав. кафедри суспільних дисциплін Запорізького державного медичного університету

РЕЦЕНЗІЯ НА РУКОПИС «ФІЛОСОФІЯ: ТЕРМІНИ, ПОНЯТТЯ. НАВЧАЛЬНИЙ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ СЛОВНИК-ДОВІДНИК» ЗА НАУК. РЕД. Д.ФІЛОС.Н., ПРОФ. В.Л. ПЕТРУШЕНКО (ЛЬВІВ: «НОВИЙ СВІТ-2000», 2020. 520 С.)

Стрімкі соціальні зміни останніх десятиліть, що зумовлені різким загостренням суперечностей між глобалізацією і силами антиглобалізму, між стрімким прогресом країн-лідерів технологічного розвитку і технологічною відсталістю країн-аутсайдерів, між модернізацією, що формує нові центри світового розвитку, і демодернізацією, що відкидає народи в архаїку доіндустріального укладу господарювання та соціальних відносин, стали характерними рисами сучасного світу. Всі ці процеси і соціальні зміни змінюють життя людини, її відношення до навколишнього природного і соціального світу. Про гостроту впливу соціальних змін на життя людей свідчить останній Всесвітній філософський конгрес (Пекін, 2018 р.), який проходив під гаслом «Вчитися бути людиною». Проблема життя людини та її світогляду є ключовою і для пострадянського українського суспільства, яке функціонує в умовах гострих соціальних, економічних, культурних, ідеологічних та гуманітарних проблем та суперечностей.

Вирішення зазначених проблем українського суспільства вимагає адекватних зусиль держави, бізнесу, структур громадянського суспільства, вітчизняної інтелігенції. Без оперття на спадщину світової та української філософської думки, без нового і якісного теоретичного знання, створеного сучасними суспільствознавцями, розв'язання проблем збереження, розвитку та поступального руху українського суспільства наша держава виявляється під загрозою тих дій, що завдають їй шкоди. На жаль, останнє видання «Філософського енциклопедичного словника» (за редакцією В.І. Шинкарука) було здійснено у 2002 році. Образно кажучи, оновлюване філософське знання майже двох десятиліть не було достатньо доступним для читачів, особливо студентської молоді. Бо проблема адекватності поняттєвого інструментарію філософії великою мірою пов'язана з досвідом людини, який трансформується, змінюється і супроводжується новими понятійними рядами. Але й філософія є послідовним мисленням, для якого важливо зберігати розуміння своїх ключових понять попри вираження їх в інших мовах, в інших культурно-

історичних контекстах. Отже, дане видання презентує соціально-пізнавальну матрицю «традиції і новації» українсько-світової філософської думки.

Тому найвищої поваги заслуговує ідея професора В.Л. Петрушенка про підготовку осучасненого «Філософського енциклопедичного словника», яка реалізувалася в проекті, до якого було залучено вагомий потенціал вітчизняного філософського співтовариства. Автор проекту в організації роботи над книгою реалізував творчий підхід до формування її змісту: з одного боку, ним були запропоновані для розробки авторами назви статей, а з іншого, представники філософської спільноти могли запропонувати свої розробки термінів і понять, що є необхідними для осмислення суспільних реалій.

Ознайомлення зі змістом «Філософського енциклопедичного словника» дає всі підстави стверджувати, що автори відповідально віднеслися до роботи над визначенням змісту термінів і понять, їхні розробки ґрунтуються на глибокому розумінні цінності багатомірової спадщини теоретиків соціально-філософської думки та на знанні творів сучасних вітчизняних та зарубіжних дослідників. Видання, що відображає як світову теоретичну спадщину людства, так і нові концепції та теорії, є важливою передумовою для науково-дослідницької, освітньої, управлінської, політичної та громадської діяльності, спрямованої на вирішення проблем українського суспільства.

Загальні враження від ознайомлення зі змістом книги «Філософський енциклопедичний словник» дуже позитивні. Ця книга вкрай потрібна для осмислення реалій життя українського суспільства, людини, яка в ньому живе, працює і творить. Ця книга може бути надійним підґрунтям у науково-дослідній та навчальній роботі. Вона буде затребувана науковцями, викладачами, вчителями, аспірантами, магістрами, студентами, а також громадськими та державними діячами. Книга заслуговує на видання та ознайомлення з нею науковою та освітньою громадськістю.